

Vennesla kommune

Årsplan 2021 - 2022

Godkjent i samarbeidsutvalget 21.06.2021

Barnestua barnehage

INNHold

1. Presentasjon av barnehagen	3
2. Formål og verdigrunnlag	4
3. Barnehagens satsingsområder	4
4. Samarbeid	7
4.1. Samarbeid mellom hjem og barnehage	7
4.1.1. Forventninger	7
4.1.2 Foreldremedvirkning	8
4.2. Samarbeid med andre instanser	9
5. Handlingsplaner	10
5.1. Handlingsplan for vold og overgrep i nære relasjoner	10
5.2. Handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø	12
6. Overganger	13
6.1. Når barnet begynner i barnehagen	14
6.2. Overganger innad i barnehagen	14
6.3. Overganger mellom barnehager	15
6.4. Overgang barnehage - skole	15
6.4.1. Tarkus klubben	15
7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet	16
7.1. Innhold	16
7.2. Læringsyn og barnesyn	17
7.3. Prosjektarbeid	18
7.4. Dokumentasjon, vurdering og progresjon	19
7.5. Digital praksis	19
7.6. Planleggings- og vurderingsarenaer	21

Barnestua barnehage

1. Presentasjon av barnehagen

Velkommen som foreldre/foresatte i Barnestua barnehage, vi ser frem til å bli kjent med dere.

Barnestua har 3 avdelinger. Knøttene har barn i alderen 0-3 år, Tommeliten har barn i alderen 2 – 5 år og Nøtteliten har barn i alderen 3 – 5 år.

Vi ønsker at barnehagen skal være et sted der barna møtes med respekt og kjærlighet. Vi ønsker å legge til rette for et godt læringsmiljø, der felles erfaringer og opplevelser danner grunnlag for lek og læring. Vi er opptatt av å være tilstedeværende voksne som ser, hører og bekrefter barna, og vi ønsker at barna skal ta del i et inkluderende miljø der leken har en fremtredende plass.

Som personal er vi opptatt av kompetanseheving, og vi ønsker å være den beste utgaven av oss selv til enhver tid. Vi tilstreber et godt foreldresamarbeid, og vi ønsker og er glade for tilbakemeldinger fra dere som foreldre/foresatte. Et av våre mål er at Barnestua skal være et godt sted å være for barn og for voksne.

Vi har bemanning og pedagogtettethet i tråd med de nye normene som ble innført 1. august 2018. Vi har en høy andel fagarbeidere og alle barnehagelærere er ansatt som pedagogiske ledere.

Årsplanen vår er et forpliktende dokument som bygger på Lov om barnehage og Rammeplan for barnehage, den skal være et aktivt verktøy for personalet i det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

I løpet av våren 2020 fikk vi erfaring med hvordan landet vårt, kommunen vår og vi i Barnestua barnehage jobber når det oppstår en pandemi. Om det oppstår en lignende pandemi som ved covid-19, vil andre tiltak og vedtak gjelde. Vi har en egen beredskapsplan i forbindelse med covid-19. Den følger trafikklysmodellen til regjeringen, og målet er at vi raskt skal kunne legge til rette for tilpasset drift alt etter som hvilket nivå vi befinner oss på i forhold til smittesituasjonen.

Vi har samlet en del informasjon til foreldre i et eget informasjonshefte. Her kan dere lese mer om blant annet tilknytning, levering og henting, mat og måltid, sykdom og drift under pandemi osv.

2. Formål og verdigrunnlag

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset det enkelte barn og barnegrupper. Vi skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Dette stiller store krav til personalet, både i planlegging, gjennomføring og vurdering av det pedagogiske innholdet i barnehagen. Vi ser det unike i hvert barn, og barn blir sett for den de er. I Barnestua har vi **barnet i fokus** ved all planlegging, og vi har en helhetlig tilnærming til barnets utvikling.

Årsplanen er et arbeidsdokument for personalet i barnehagen, og skal brukes for å sikre kontinuitet og progresjon. En viktig del av arbeidet vårt er å vurdere og reflektere, og hvert kapittel vil derfor inneholde refleksjonsspørsmål som personalet skal bruke i sitt vurderingsarbeid. Vi evaluerer også vårt arbeid månedlig, og resultatene av disse evalueringene er en del av vår informasjon til foreldre/foresatte. Dette er en del av vår kvalitetssikring. På denne måten ønsker vi å sikre at alle barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

3. Barnehagens satsingsområder

Barnehagens satsingsområder bygger på Kompetanse for fremtidens barnehage, en strategi fra Utdanningsdirektoratet.

I kompetansestrategi for fremtidens barnehage er det gitt fire førende satsingsområder. Disse bygger på Rammeplan for barnehager som kom i revidert utgave i 2017. De nevnte satsingsområdene er gitt for å bidra og støtte til at barnehagene skal implementere den nye rammeplanen.

De fire satsingsområdene er

- Barnehagen som pedagogisk virksomhet
- Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning
- Språk og kommunikasjon
- Barnehagens verdigrunnlag

Med bakgrunn i den nasjonale strategien er det utformet en plan for barnehagebasert kompetanseutvikling regionalt. Det kalles REKOMP. Barnehagebasert kompetanseutvikling innebærer at barnehagen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle barnehagen samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter og bidra til å realisere rammeplanens intensjoner og krav. I Barnestua skal dette for barnehageåret 2021-2022 handle om at de ansatte øker sin kapasitet når det gjelder å implementere en mer digital praksis i arbeidet vi gjør med barn, hverandre og med foresatte.

Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning står sentralt i barnehagen vår.

Rammeplanen sier at: «I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne».

Inkludering handler om forholdet mellom mennesket og fellesskapet, mellom barnet og fellesskapet.

Vi jobber etter 3 felles mål for å fremme et inkluderende læringsmiljø:

1. Barnehagen har et inkluderende læringsmiljø som fremmer opplevd tilhørighet, trygghet, trivsel og læring.
2. Læringsmiljø i barnehage er under kontinuerlig utvikling til fordel for barn og unges sosiale og faglige læringsutbytte.
3. Redusere omfang av krenkende atferd, mobbing og segregerende tiltak.

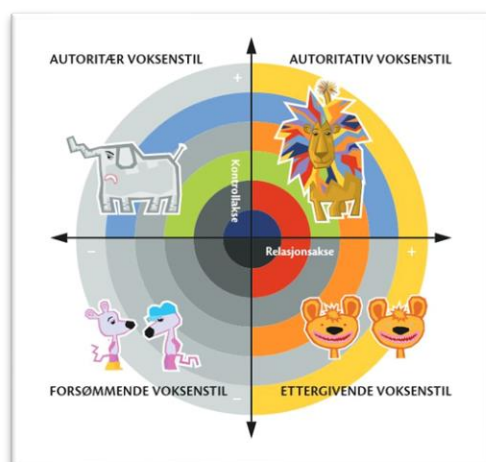
Vi arbeider med inkludering i og gjennom lek, og med å skape gode relasjoner og spillmønstre. **Barnehagene har barnet i fokus, og det skal være et godt sted å være for alle barn.**

For å være gode voksne i møte med barna arbeider personalet kontinuerlig med kompetanseheving og refleksjon i forhold til kommunikasjon og relasjon. I alt arbeid som handler om kommunikasjon og samspill, er alltid relasjonen den voksnes ansvar.

Barnehagen jobber hele tiden med et mål om å øke hele personalets kompetanse slik at kvaliteten i det daglige arbeidet styrkes. Sentrale områder er refleksjon og bevissthet rundt:

- Autoritative voksne
- Relasjonsbygging og kommunikasjon
- Tidlig innsats
- Håndtering av utfordrende atferd
- Implementering og utviklingsutvikling

Gjennom bevisst arbeid som en lærende organisasjon blir den enkelte ansatte, hver

avdeling og hele barnehagens bevisstgjort viktigheten av voksenrollen i møte med barna. Barna skal møte autoritative voksne, et begrep som kan omsettes til å være varm og grensesettende. Barna møter voksne som har det varme, interesserte blikket og som samtidig har forventninger til barnet. De er bevisste på sitt ansvar i relasjonen til barna og er pådrivere i og skapere av et forutsigbart, varmt og grensesettende være- og læremiljø. Arbeidet med relasjonsbygging og kommunikasjon handler også om inkludering, og om å bevisstgjøre barnas sosiale kompetanse, om hva som må til for å være en god venn.

Alt videre arbeid vi gjør i barnehagen, både i møte med barn, foreldre og personalet, er forankret i det å være et inkluderende læringsmiljø for alle.

"Jeg skal være meg, men gi plass til andre slik at de blir seg"

«Være sammen» dreier seg om implementering av grunnleggende holdninger i barnehagen. Vi har et særlig fokus på den varme og grensesettende voksne (den autoritative voksenrollen), og bedre samhandling mellom barnet og den voksne. «Være Sammen» stimulerer til refleksjon og filosofisk tilnærming til temaene som snakkes om, slik at gode holdninger utvikles hos både barn og voksne. «Løveloven» gir en tydelig forpliktende ramme for hvordan barn og voksne skal ha det sammen.

Hos oss har alle avdelingene jobbet mye med innholdet i Være Sammen. Hver avdeling har sin egen Regnueløve, og vi bruker bøker og fortellinger om denne i samtaler og i samlingsstund. Arbeidet med relasjonsbygging og kommunikasjon handler om inkludering, og om å bevisstgjøre barnas sosiale kompetanse. Hva må til for å være en god venn?

Spørsmål til egenvurdering:

- Hvordan planlegger, vurderer og gjennomfører vi vårt arbeid?
- Hvordan synliggjør vi arbeidet med Inkluderende læringsmiljø?
- Hvilke metoder bruker vi for å sikre at alle barn opplever trygghet og trivsel?
- Hvordan kan vi se og høre at de voksne i Barnestua er autoritative voksne?
- Hvordan observerer og dokumenterer vi relasjoner mellom barn og mellom barn og voksne?

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal, i samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål (Rammeplan for barnehagen, 2017).

Foreldre/foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere, og vi forventer åpenhet og tillit i vår kommunikasjon. Foreldre/foresatte er eksperter på egne barn. Vi ønsker å gi alle barn en rik og mangfoldig barndom.

4.1.1 Forventninger

Vi forventer at foreldre/foresatte informerer oss om ting som skjer rundt barnet, det er dere som kjenner egne barn best. Vi forventer også at alle holder seg oppdaterte på det som skjer i barnehagen, mye informasjon sendes ut i foreldreappen Visma flyt barnehage.

Vi forventer også at foreldre/foresatte snakker med oss dersom dere er urolige for at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Personalet har egen handlingsplan som sier noe om hvordan vi samarbeider om dette oppleves i barnehagen hos oss.

Foreldre/foresatte skal få jevnlig tilbakemeldinger på hvordan barnet har det i barnehagen. Det er gjerne om morgenen eller ved henting at den uformelle praten om barnehagehverdagen tas. Vi snakker ikke over hodet på barna, men tar oss tid til en prat et sted uten mange tilhørere om nødvendig. Dere vil også få informasjon om innholdet i barnehagedagen i foreldreappen vår.

I Barnestua kan foreldre /foresatte forvente:

- Tilbud om foreldremøter og to foreldresamtaler i løpet av året.
- Oppstartsamtale når barnet begynner i barnehagen.
- Informasjon dersom noe spesielt har hendt i løpet av dagen.
- Å få snakke med en av de voksne på ditt barns avdeling ved behov.
- Vi tar kontakt ved tegn på at ditt barn blir mobbet eller mobber andre.
- Alle barn blir møtt med respekt og de blir tatt på alvor.
- Vi ringer og ber foreldre/foresatte hente barnet ved feber, oppkast, diare eller dårlig allmenntilstand. Ved utbrudd av pandemier vil vi forholde oss til råd fra Folkehelseinstituttet.
- At barnet skal kjenne seg inkludert og verdifulle, og som et betydningsfullt medlem av fellesskapet.

Vi som jobber i Barnestua forventer at foreldre/foresatte:

- Laster ned appen Visma flyt barnehage, og bruker denne i kommunikasjon med barnehagen. Eks melde inn fravær, sykdom, beskjeder, samtykker, matallergier osv.
- Sier fra til oss dersom det skjer ting i familien, sterke opplevelser eller annet som kan påvirke barnet.
- Møter opp på foreldremøter, foreldresamtaler, foreldrearrangementer og lignende.
- Tar kontakt med oss dersom dere hører om utestenging/mobbing.
- Oppdaterer og rydder i garderobehyllene jevnlig, og passer på at barnet alltid har tøy og sko som passer til årstiden. Har med egnede sovetekstiler til vogn som barna sover i.
- Sikrer barna i bil i henhold til lover og regler, og er gode rollemodeller for egne og andres barn til enhver tid.
- Tar hensyn på parkeringsplassen, slår av motoren og ikke parkerer foran porten.
- Ikke offentliggjør bilder og video tatt i barnehagesammenheng på nett/sosiale medier.
- Vi ønsker at dere legger bort telefonen når dere leverer og henter barna.

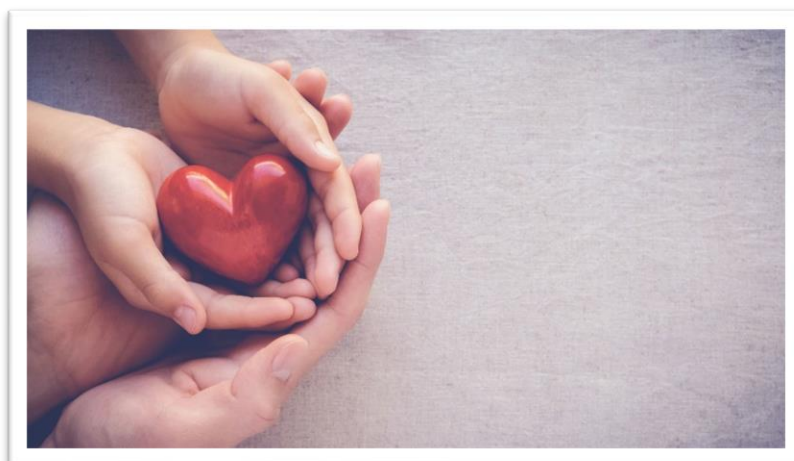
4.1.2. Foreldremedvirkning

Foreldre/foresatte til barn i barnehagen har flere muligheter til å påvirke innholdet i barnehagehverdagen. Vi ønsker innspill, både på jobben vi gjør, men også i forhold til den strukturen som vi har.

Foreldremøter: Her blir det gitt viktig informasjon, og du kan komme med innspill i ulike saker. I tillegg til foreldremøte, arrangerer de kommunale barnehagene felles temakveld/foreldremøte etter nyttår. I juni inviteres familier som begynner i barnehage for første gang til eget foreldremøte.

Foreldresamtaler: Vi tilbyr to foreldresamtaler i året. Ved behov kan vi ha flere samtaler i løpet av året. Da gir vi informasjon om barnets trivsel og utvikling. Foreldre/foresatte oppfordres til å ta opp saker de ønsker å drøfte med oss. Foreldresamtaler og deres vurderinger vil også være grunnlag for vår vurdering og evaluering.

Foreldrerepresentanter: På første foreldremøte om høsten velges 2 foreldrerepresentanter og 2 vararepresentanter for en periode på 2 år. Disse er barnehagens kontaktpersoner inn mot foreldregruppa, og er en del av barnehagens samarbeidsutvalg. Vararepresentantene kan også møte i samarbeidsutvalget, men da uten stemmerett. De som har disse vervene skal, på vegne av foreldrene, ha muligheter for innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Samarbeidsutvalg: Her sitter representanter for foreldre, ansatte og eier. Det er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet organ. Alle saker av betydning for barnehagen drøftes her. Kontaktinformasjon til foreldrerepresentantene finnes på barnehagens hjemmeside; [her](#).

Foreldreråd: Består av alle foreldre. Foreldrerepresentantene innkaller til møter ved behov.

Daglig møtepunkt: Ved levering og henting ønsker vi å ivareta god kommunikasjon mellom barn, foreldre og personal. Det trenger ikke være en stor sak for å be om samtale, både ansatte og foreldre kan be om det.

4.2. Samarbeid med andre instanser

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere. I Vennesla er det generelt et godt samarbeid mellom barnehagene og mellom ulike aktører som samarbeider for å gi barn og unge en god barndom. Vi samarbeider blant annet med:

- **Spesialpedagogisk team:** Alle barnehagene i Vennesla har en kontaktperson og får jevnlig veiledning av en spesialpedagog. Spesialpedagogisk hjelp fås etter at PPT har utarbeidet en sakkyndig vurdering om behov for spesialpedagogisk hjelp. Tlf 38 13 23 31
- **Kjernegrupper:** Et lavterskel og individrettet tilbud til barn og unge fra 0 – 24 år som det er knyttet en bekymring rundt. Et samarbeid mellom barnehage, Familiesenter, helsestasjon og andre samarbeidspartnere ved behov. En kjernegruppe er positiv, løsningsfokusert og opptatt av at en gjennom dialog kommer frem til gode og konkrete løsninger til beste for barnet.
- **Familiesenteret:** Gir rådgivning og veiledning til familier med barn og unge fra 0 – 20 år. Tjenesten er et lavterskeltilbud for familier i kommunen. Brukere kan selv ta kontakt med familiesenteret, barnehagen vil også kunne formidle denne kontakten. Familiesenteret skal bidra til å fremme barn og unges psykiske helse, og bygge relasjoner innad i familien. Familiesenteret formidler COS-kurs for foreldre. Tlf 38 15 13 23

- **Helsestasjon:** Skal bidra til å fremme god fysisk og psykisk helse og forebygge sykdom hos barn, ungdom og deres familier fra 0-20 år. Tlf 38 13 74 15
- **Fysioterapeut:** Barnefysioterapeutenes oppgaver er å kartlegge og sette i verk tiltak for barn og unge med forsinket eller avvikende motorisk utvikling. Målet er å bevare eller bedre barn og unges funksjonsevne.
- **Barneverntjenesten:** Har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får rett hjelp til rett tid, og bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst. Barnehagen har meldeplikt til barnevernet dersom vi er bekymret for omsorgssvikt, rusproblematikk, vold og/eller overgrep. Tlf 38 15 23 23
- **Tannhelsetjenesten:** Hensikten er å etablere kontakt, både ved at de minste barna besøker tannlegekontoret, men også ved besøk av tannhelsepersonell i barnehagen.
- **Universitetet i Agder:** Alle de kommunale barnehagene i Vennesla er partnerbarnehager, og har avtale med UiA om å ta imot studenter. Sammen med universitetet er vi med på å utdanne fremtidens barnehagelærere.
- **Ungdomsskole, videregående, voksenopplæring og NAV:** Vi samarbeider med alle disse ved behov. Det kan være elevpraksis, språkpraksis, arbeidspraksis eller lærlinger som er i barnehagen for korte eller lengre perioder.

Spørsmål til egen vurdering:

- Hvordan vurderer personalet samarbeidet og dialogen med foresatte?
- Hvordan oppleves samarbeidet med andre instanser? Hva er vårt bidrag inn i dette samarbeidet?
- Hvordan bruker barnehagen de ulike hjelpeinstansene? Vurderer vi samarbeidet som godt?

5. Handlingsplaner

Enhver barnehage er forpliktet til å utarbeide handlingsplaner for å sikre et trygt og godt barnehagemiljø av høy kvalitet- med barnets beste i fokus.

Handlingsplaner bidrar til at arbeidet utføres etter gjeldene retningslinjer og lover. I de kommunale barnehagene har vi flere slike handlingsplaner:

5.1 Handlingsplan ved bekymring for vold og/eller overgrep i nære relasjoner

Alle ansatte i barnehagen har meldeplikt til barneverntjenesten. Det er beskrevet i barnehagelovens § 46. Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernstjenestens side.

Med forhold menes hendelser, væremåte, signaler og uttalelser fra barnet og/eller barnets omsorgspersoner som vekker en bekymring eller uro for om

barnet har det bra. Alle som arbeider i barnehagen skal være oppmerksomme på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten, og melde ifra ved bekymring. Ved mistanke om omsorgssvikt kontaktes foreldre. Ved mistanke om mishandling og/eller seksuelle overgrep kontaktes ikke foreldre. Disse bekymringene drøftes anonymt med kontaktperson i barneverntjenesten. Vennesla kommune har eget skjema som fylles ut ved bekymring, skjema finner du [her](#).

Vennesla kommune har inngått et samarbeid med RVTS-sør, MenneskeMøteAkademiet (MMA). Formålet er at *ingen barn i Vennesla skal utsettes for eller leve med vold og overgrep i nære relasjoner*. Ansatte skal ha nok kompetanse til å våge å handle. Programmet fokuserer på verdi- og holdningsforankring hos den enkelte ansatte og i arbeidsfellesskapet som grunnlag for god menneskemøtepraksis. Programmet skal gi ledere og ansatte kunnskap som setter dem i stand til å forstå hvordan krenkede barn og unges atferd, følelser og fortellinger kan forstås som uttrykk for opplevd smerte, samt kunnskap for å sikre forebygging, avdekking og håndtering av vold og overgrep.

Enhet for barn og familie, Vennesla kommune, har utarbeidet en undervisningspakke som heter Si det! I samling/samtaler med barn bruker vi historiene om Mikkel og Mina. Mikkel og Mina finnes også i barnehagen som dukker.

Vi skal bidra til at barn utvikler et bevisst forhold til egne og andres grenser, og det å bestemme over egen kropp.

Barnehage og skole er viktige arenaer der ansatte har kompetanse til å forebygge og avdekke vold og overgrep. Hele personalet kjenner til handlingsplanen og flere av de ansatte har fått kompetanseheving for å kunne snakke med barn om vold og overgrep.

I tillegg benytter ansatte seg av podcasten «Snakk med meg da vel», dette er også et verktøy til refleksjon omkring temaet.

Spørsmål til egenvurdering:

- Personalet jobber jevnlig med caser til temaet.
- Opplever de voksne at de blir styrket i sin egen trygghet innenfor temaet ved hjelp av refleksjoner, tilgjengelig materiell?
- Hvordan vurderer vi arbeidet med Si det på avdelingene?
- Er alle ansatte trygge nok i rutiner for handling ved mistanke om vold og seksuelle overgrep?

- Opplever de ansatte at de blir styrket i sin egen trygghet innenfor temaet ved hjelp av refleksjoner og tilgjengelig materiell som for eks Si det og podcast?

5.2 Handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø

Handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø er en fagplan for barnehagene i Vennesla kommune. Målgruppe er alle ansatte i den enkelte barnehage og barnehagesektoren i Vennesla kommune. Planen er oppdatert med bakgrunn i ny barnehagelov fra 01.01.2021, og erstatter tidligere overordnet handlingsplan mot mobbing for Venneslabarnehagene.

Innhold i handlingsplanen tar utgangspunkt i barns rettigheter i barnekonvensjonen (Artikkel 3, 12 og 19), Grunnloven, Barnehageloven og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, samt gjeldende forskning om temaet vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser og mobbing i barnehagen.

Formål med en felles handlingsplan er et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn. En inkluderende barnehage som fremmer barns helse, trivsel, trygghet og mestring. En barnehage som legger til rette for at alle barn skal oppleve inkludering og deltakelse i fellesskap, lek og læring i barnehagen.

Planen består av tre deler:

Del I: Teoridel med fokus på begreper, forebyggende og systematisk arbeid i barnehagen.

Del II: Tiltak ved mobbing i barnehagen, som har fokus på hva barnehagen skal gjøre når mobbing og krenkende atferd skjer

Del III: Implementering og kvalitetssikring, som viser hvem som har ansvar for implementering av planen i den enkelte barnehage og for kvalitetssikring.

Handlingsplanen er retningsgivende for barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø, men det er de voksnes holdninger, sensitivitet, kunnskap og handlinger som er avgjørende for realisering av et trygt og godt barnehagemiljø. Personalet skal være rollemodeller i barnehagen, og ha et bevisst forhold til sin rolle. Det er alltid de voksnes ansvar å gi støtte og veiledning slik at alle barn opplever tilhørighet, og at de får være en del av leken og fellesskapet.

Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse. I barnehagen må det legges til rette for jevnlig refleksjon og evaluering av egen praksis, holdninger og verdier, slik at alle i personalet har et bevisst forhold til egne holdninger og kompetanse i arbeidet med å legge til rette for lek og inkludering av alle barn i et trygt og godt barnehagemiljø.

I Barnestua gjør vi:

- Vi er tett på barna som leker slik at vi kan fange opp atferd som kan utvikle seg til mobbing, eller som er mobbing. Vi vet at handlingene ofte gjøres i skjul for de voksne – og vi må derfor være årevåkne og tørre å ta fatt i situasjonen.
- Vi arbeider kontinuerlig med å gi barna ferdigheter i sosial kompetanse (ansvar, samarbeid, empati, positiv selvhevdelse, normlæring og humor). Dette innebærer at vi veileder barna og hjelper dem til å finne handlingsalternativer der de selv kan se ut til å streve med dette.
- Vi bruker Regnbueløven og har Være Sammen samlinger, med fokus på vennskap og inkludering.
- Vi har jevnlig gjennomgang av alle barn i forhold til lekerelasjoner og voksenkontakt.
- Vi bruker barnesamtaler for å få informasjon om hvordan barna har det i barnehagen.
- Ansatte i Barnestua skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om, eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Vi har nulltoleranse for mobbing. Dersom vi oppdager dette, snakker vi med de involverte med en gang. Vi vil også snakke med foreldre/foresatte. Dette gjelder foreldre/foresatte til både offer og den som utfører handlingen. Enhetsleder er ansvarlig for at det lages en strategi for hvordan mobbingen kan stanses. Denne lages sammen med den ansatte og aktuelle foreldre /foresatte. Det avtales videre oppfølging og evaluering, og det skrives referat fra samtalene som avholdes i forbindelse med saken.

Spørsmål til egenvurdering:

- Hvordan følger vi opp mobbing i barnehagen dersom dette oppdages?
- Hvordan jobber vi med å forebygge mobbing i barnehagen?
- Hvordan vurderer vi samarbeidet med foresatte dersom mobbing oppdages?

6. Overganger

Vennesla kommune har samlet alle overganger i [plan for overganger for barn og unge](#). Dette er et resultat av det arbeidet vi har gjort i forhold til Inkluderende læringsmiljø.

Man har sett at for å jobbe med målet om at *alle barn og unge opplever et godt og inkluderende læringsmiljø som fremmer deres trygghet, læring, trivsel og helse* så er arbeidet som legges ned i å hjelpe barn og unge i overganger veldig viktig. Gode samarbeidsrutiner på tvers av barnehager, skole/barnehager, mellom skoler og innad i egen virksomhet har stor betydning. Denne planen for overganger setter en felles standard og den ansvarliggjør ansatte i barnehage og skole.

6.1. Når barnet begynner i barnehagen

Ifølge rammeplanen skal barnehagen, i samarbeid med foreldre/foresatte, legge til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Den første tiden i barnehagen skal de ansatte bli kjent med barnet og foreldre/foresatte, og barnet skal bli kjent med de ansatte. Forutsetning for trygg tilknytning er nok tid, faste voksne og forutsigbare rutiner. Barn trenger tid for å utvikle en god relasjon til nye mennesker. Foreldre/foresatte er de trygge omsorgspersonene når barn skal oppleve, utforske og erfare nye ting for første gang.

- Informasjonsmøte i barnehagen i juni for nye familier. (omvisning i barnehagen, praktiske opplysninger og informasjon om tilknytning den første tiden i barnehagen). Alle foreldre/foresatte vil få utdelt heftet «Tilknytning for de minste barna».
- Barna får en kontaktperson som har ekstra ansvar for å knytte gjensidige gode relasjoner mellom barnet og seg selv. Dette er med på å skape trygghet og tillit mellom barnet og barnehagen.
- Alle ansatte i barnehagen har et ansvar for å bygge gode relasjoner til barna.
- Barn trenger tid til å bli kjent når de begynner i barnehagen. Foreldrene/foresatte er sammen med barnet de første fem dagene dersom barnet begynner i barnehage før det er 3 år. I starten er det foreldre/foresatte som deltar i hverdagen, barnet blir da vant til å leke, sove og spise sammen med de nærmeste omsorgspersonene de har. Gradvis overtar personalet ansvaret, vi legger til rette for en trygg og god tilknytning til barnehagen. Vi blir godt kjent med barnet og foreldrene/foresatte. Det blir i denne perioden viktig med god dialog mellom foreldre/foresatte og personalet om barnets behov.
- For større barn som begynner i barnehage er en av foreldrene/foresatte her de første dagene sammen med barna. Etter det avtales det med pedagogisk leder hvorvidt og hvor mye foreldre/foresatte skal være til stede.
- Den første foreldresamtalen gjennomføres i løpet av de to første ukene.

6.2. Overganger innad i barnehagen

Overganger skjer innad i barnehagen når barnet bytter avdeling. Barn trenger tid for å bli trygg på nye voksne og nye rom. Alle foreldre/foresatte skal være informert om det å bytte avdeling i forkant. De fleste som bytter avdeling gjør dette ved oppstart av et nytt barnehageår.

For at denne tiden skal bli så god som mulig vektlegger vi:

- Besøksdager internt i barnehagen.
- På våren/sommeren får barn leke i de rommene/avdelingen de skal gå på.
- Overføringssamtaler mellom pedagogisk leder på de ulike avdelingene, noen ganger er ny pedagogisk leder med på foreldresamtalen på våren
- Informasjonsskriv til foreldre/foresatte – hvor det blir gitt informasjon om ny avdeling, barn og voksne.
- En kontaktperson som har ekstra ansvar for å knytte gode relasjoner og skape trygghet for barnet.
- Så langt det er mulig prøver vi å legge til rette for at alt er klart på ny avdeling når barnet er tilbake etter sommerferien.

6.3. Overganger mellom barnehager

Det hender at foreldre ønsker å bytte barnehage. Det er utarbeidet et skjema som fylles ut av barnehagen og foresatte. Målet er å sikre at informasjon som er viktig følger barnet. Ved behov kan det også avtales en overføringsamtale

6.4. Overganger mellom barnehage og skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skole legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning» (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Vi har i flere år hatt rutiner for å sikre barna en god overgang fra barnehage til skole, det formelle arbeidet er skissert i et årshjul.

- Informasjonsskjema fylles ut av barnehagen og foresatte og sendes til skolen.
- Barnehagen besøker skolen, vi legger til rette for at flest mulig besøker «sin» skole.
- To ganger i året møtes lærere i barnehage og skole til dialogmøter. Her utveksles erfaringer. På dialogmøtene samarbeider Barnestua barnehage med Moseidmoen skole.
- I forbindelse med førskoledager inviteres foreldre/foresatte til foreldremøte på skolen. Det finnes maler for foreldremøte og førskoledager. Det er foreldre/foresatte som følger egne barn på førskoledager.

6.4.1 Tarkusklubben

I Barnestua har vi Tarkusklubb 1 gang i uka. Da møtes alle de eldste barna til aktivitet sammen, i år legges det opp til samarbeid mellom de eldste barna på Tommeliten og Nøtteliten. I Tarkusklubben gir vi rom for at barna har ulike forutsetninger og erfaringer, og legger til rette for at de skal kunne utvikle et positivt selvbilde, samt troa på at de kan mestre de utfordringer vi gir dem.

Spørsmål til egenvurdering:

- Hvordan vurderer vi rutiner for oppstart i barnehagen? Klarer vi å sikre at alle barna opplever en trygg tilknytning til de voksne i barnehagen?
- Fungerer overgangsrutinene vi har innad i barnehagen?
- Hvordan jobbes det med det pedagogiske innholdet i Tarkusklubben?

7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

7.1 Innhold

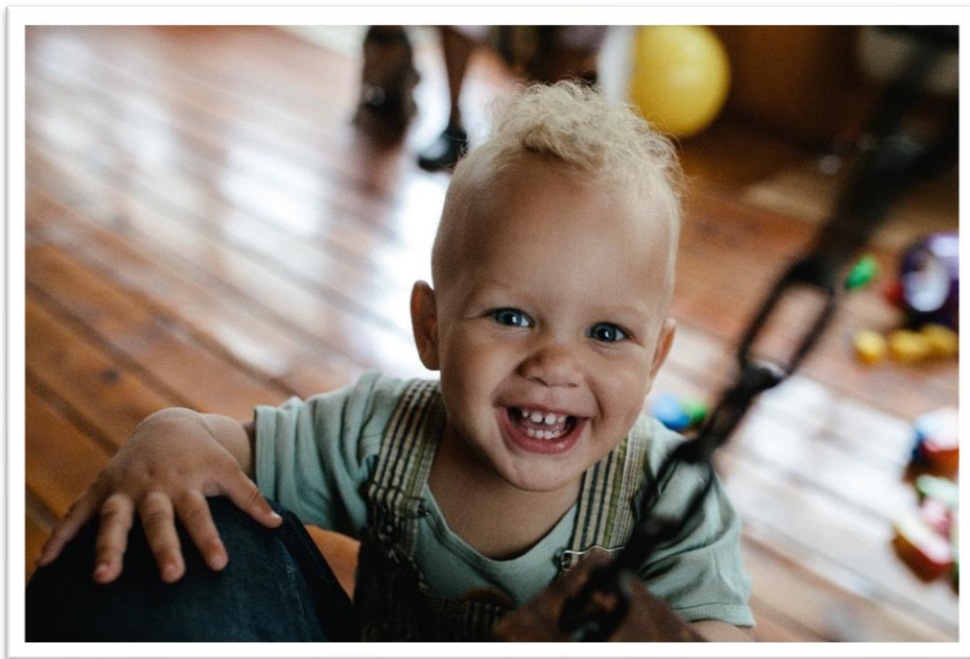
Barnehagen som pedagogisk virksomhet handler om hvordan vi synliggjør, tilrettelegger og gjennomfører barnehagens formål og innhold:

Omsorg, lek, danning, læring, vennskap, fellesskap, kommunikasjon og språk.

Dagens barn vokser opp i en tid som preges av mer uvisshet enn tidligere om hva fremtiden vil kreve av kunnskaper og ferdigheter. For å veilede og hjelpe barn til å bli den beste utgaven av seg selv inn i en viss framtid, ønsker vi at barnehagens pedagogiske virke tar utgangspunkt i et dannelsesperspektiv. Wolfgang Klafkis definisjon av danning er beskrivende for vår didaktikk, planlegging og gjennomføring av planer:

«Danning er en prosess hvor individet, ved hjelp av egen og andres innsats og påvirkninger – kontinuerlig utvikler evnen til å tenke kritisk, løse problemer, reflektere, kjenne alternativer til å bidra med deltakelse og skape relasjoner til andre, til å bidra med respekt, ydmykhet og likeverd, til å agere med forpliktelse, ansvar og autoritet, til å forholde seg medvirkende, medskapende og demokratisk og til å være seg bevisst sitt forhold til natur og kultur.»

(Wolfgang Klafki)

7.2. Lærings syn og barnesyn

Som en grunnmur for det pedagogiske arbeidet i barnehagen, streber vi etter at personalet i barnehagen samles på en felles pedagogisk plattform hvor holdninger, verdier, menneskesyn og syn på barn og barndom defineres og skal gjenspeile vår pedagogiske praksis. For oss er lyttende pedagogikk en arbeidsmåte som tar barnet som subjekt på alvor. Ved å filosofere sammen med barna, gir det barna verdifull erfaring om å bli hørt og tatt på alvor. Vår holdning til barn, barndom og læring skal komme tydelig til syne gjennom våre arbeidsmetoder.

Barnesyn:

Alle barn er kompetente, med nysgjerrighet, evne, vilje og lyst til å utforske og lære. Barnet lærer ikke mer enn det menneskene og miljøet rundt bidrar til.

Lærings syn:

Barnet kontruerer sin forståelse av verden i samspill med sine omgivelser. De lærer ved å delta, og ved å bruke alle sanser. Utforskning og lek er en sentral vei til læring, og hjerne og kropp lærer samtidig.

Barnes medvirkning:

Barn har rett til medvirkning i egne lære- og væreprosesser. Barns intensjoner skal fortolkes slik at de får betydning for de valg personalet tar, og barna skal erfare at de får ta del i og medvirker i fellesskapet.

Lek:

Leken har en egenverdi for barn som vi skal anerkjenne. Leken stimulerer språklig, sosial, motorisk og kulturell utvikling. *"Den som leker som liten, får en rikdom inni seg som man kan øse av hele livet"*

Progresjon:

Personalet må tilrettelegge for fordykning og forståelse, slik at barnet oppdager nye sammenhenger og skaper teorier om verden rundt seg. Vårt mål er at barna skal bli glade i å erobre nye ferdigheter, tanker og teorier.

I barnehagen har vi et helhetlig lærings syn der hverdagsliv, lek, omsorg og læring går hånd i hånd. Forutsetningen for at barna skal kunne leke og lære er at de er trygge og har gode relasjoner til andre barn og til personalet på sin avdeling. Derfor skal de to første månedene på høsten ha et hovedfokus på dette. Barna skal bli kjent med både voksne og barn på sin avdeling. De skal bli kjent med barnehagen, rommene, menneskene og rutinene.

Personalet skal også bli kjent med barna og familiene deres. Hvem er de? Hvilke interesser og forutsetninger har de? Aktivitetene som gjennomføres i denne perioden skal ha som målsetning å skape trygghet og bygge gode relasjoner. Lykkes vi med det, har vi et godt grunnlag for videre utforskning og læring.

7.3. Prosjektarbeid

«Et prosjekt stiller krav til pedagogen når det gjelder å skape sammenhenger som legitimerer barnas nysgjerrighet, teorier og utforskning (Rinaldi 2005).

Den voksne skal møte barna der de er, i deres uttrykk. Derfor må pedagogen «ta et skritt tilbake» og gå på oppdagelsesferd i barnas kultur og livsverden» (Kjær A. 2016).

Den voksnes blikk for barna blir viktig for å fange opp og oppdage hva som opptar og interesserer barna. Fremdriften i prosjektene blir til i en veksling mellom barnets spor og den voksnes blikk for barnet. Barn lærer best ved selv være aktive, nysgjerrige og forskende i et stimulerende miljø. Barn lærer av og blir inspirert av hverandre gjennom lek og ulike aktiviteter. Prosessen underveis er viktigst. Klarer vi skape gode prosjekter og lekemiljøer for barn, hever vi kvaliteten og mulighetene for alle barn.

Det er en arbeidsmetode som krever voksne som respekterer og anerkjenner barns måter å møte og erfare verden på. Den voksne er rettleider og inspirator, igangsetter og ansvarlig.

Et prosjektarbeid har aldri til hensikt å reprodusere kunnskap, men skal gi rom for barnas egne fremgangsmåter, erfaringer, teoridannelser og erkjennelser.

I vår barnehage skal magi og fantasi prege hverdagen. Leken kommer først. Uten fantasi, lek og fabulering vil det ikke bli funnet opp noe nytt eller tenkt ut nye løsninger på problemer. Derfor er kreativitet og prosjekter innenfor lek og skapende arbeid så viktig i barnehagen.

Vi har tro på at barna kan og vil. Ved å bli sett og lyttet til, utvikler de selvstendighet, kreativitet og gode relasjoner til andre. Målet er at prosjektene og leken barna er med på i Barnestua, skal gi økt kunnskap og erfaring i det de gjør, samtidig som de lærer mer om seg selv og samarbeid med andre. INDIVIDUELL utvikling får man i SAMSPILL med andre. Prosjektarbeid er læring i gruppe, samtidig som du lærer å tenke selv. Barnesynet i dag legger hovedvekt på barnet som kompetent. Hva klarer vi sammen? Sammen klarer vi mer enn vi klarer alene.

Dokumentasjon av prosessen, evaluering og blikket for barna underveis, blir så veien til videre arbeid. Vi skal utforske sammen. Barna skal utvikle en tro på seg selv og ha mot til å møte det ukjente. Samtidig må man utvise respekt og ta hensyn til andre i arbeidet og utforskningen. Fantasien skal få fritt utløp og vi kan drømme om det uoppnåelige. Vi fordyper oss i det som opptar barna mest. Det barna/vi jobber med skal være synlig, tilgjengelig og ligge fremme.

Prosjektarbeid er en metode som skaper nærvær og fordypning med barna, aktiv deltagelse i fellesskapet, samt at det ivaretar barnas rett til medvirkning. Prosjektet kan starte direkte ut fra barna selv, eller fra den voksnes blikk på hva barnegruppa er opptatt av eller har behov for. Det er hentet fra barnas nærmeste virkelighet og det som setter svingninger i barnas sinn. Et prosjekt kan handle om alt fra insekter, sko, området man bor i, et materiale, ei bok, et

bilde, musikk, en kunstner, et eventyr, troll, datamaskin, venner, verdensrommet, familien og mye mer.

7.4 Dokumentasjon, vurdering og progresjon

Pedagogisk dokumentasjon:

Alle barna i barnehagen skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Vi sikrer progresjon gjennom at barna får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. I tillegg jobber vi prosjektbasert. Som beskrevet tidligere, er en sentral del av prosjektarbeidet å sikre barnas medvirkning og møte barna der de er. Dette betyr at de skal få utfordringer tilpasset deres erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Å jobbe prosjektbasert gir også barna muligheten til å delta i barnehagens planleggings- og vurderingsarbeid. Fokuset skal være på barnet egne strategier for læring, og hensikten skal være å la barna komme til med sin stemme. Vi observerer lek, samspill, samtaler, kroppsspråk og dokumenterer gjennom bilder, praksisfortellinger, referater fra barnemøter og samtaler med foreldre. Alt dette gir oss et felles grunnlag for å reflektere og vurdere vårt arbeid. På bakgrunn av disse refleksjonene, gjør vi valg for videre arbeid:

Dokumentasjon for foreldre:

- Vi dokumenterer arbeidet vårt i Visma flyt barnehage. Avdelingene legger ut dagboksnotater med bilder og beskjeder i appen. Dette kan handle om turer, aktiviteter, prosjekt osv.
- Hver måned legges det ut en vurdering av måneden som har vært. Her informerer vi mer detaljert om de ulike prosjektene på de ulike avdelingene. Det vil informeres om hva som har vært fokus, og litt om hva som vil bli fokus fremover.
- Hver avdeling skal foreta en evaluering av året i slutten av mai. Da vurderer vi om praksis på avdelingen har vært i tråd med rammeplan og årsplan. I forkant av dette holdes det foreldresamtaler. Foreldre/foresattes vurderinger skal også være et viktig grunnlag for evalueringen.

7.5 Digital praksis

Gjennom rammeplan for barnehagen er vi pålagt å etablere god praksis i barnehagen. Vi skal bruke digitale verktøy til å støtte barns læreprosesser, og vi skal utøve god digital dømmekraft. Dette handler om å vurdere når det er hensiktsmessig å bruke digitale verktøy, og når det er bedre å bruke noe annet.

I Barnestua har vi laget en faglig standard som sier noe om hvordan vi ønsker å implementere en mer digital praksis i utforsking og skapende aktiviteter sammen med barna.

- Barna skal møtes med nysgjerrighet og undring, og få delta i prosessen med å innhente informasjon om aktuelle temaer.
- Barna skal møte voksne som er anerkjennende og imøtekommende, og som legger til rette for refleksjon i samtaler og aktiviteter.
- Barna skal få muligheten til å bruke teknologi i utforsking og lek, og skape gjennom digitale uttryksformer.
- Barna skal møte voksne som vurderer hva som er barnas behov, og som skaper balanse mellom tradisjonell læring og læring ved bruk av digitale verktøy.

Vi bruker for eksempel Ipad, mobilkamera, håndholdt kamera, digitale mikroskop, PC og mobiltelefon.

Digitalisering er et område i stadig utvikling, og barnehagene er en del av kommunens IT strategi. I januar 2019 fikk vi på plass Visma Flyt barnehage, som blant annet fungerer som et opptaks- og faktureringsystem. I tillegg har vi fått på plass appen «Min barnehage-ansatt» og «Min barnehage-foresatt». Visma er vår digitale kommunikasjonsplattform ut mot foreldre/foresatte. Den brukes til inn- og utlogging, fravær, meldinger og beskjeder fra personal til foreldre/foresatte og omvendt.

Nyttige funksjoner for de ansatte er registrering, kalender, daglig oversikt, oppdatert profil og fotoalbum.

Nyttige funksjoner for foreldre/foresatte er daglig oversikt, kalender, øyeblikkelig beskjed, oppdatert profil og fotoalbum.

Spørsmål til egenvurdering

- Hvordan bruker vi digitale verktøy i planlegging og gjennomføring av det pedagogiske innholdet i barnehagen?
- Hvordan tar vi barnas innspill i vårt arbeid med prosjekt? Hvordan sikrer vi barns medvirkning?
- Hvordan har vi jobbet med prosjekt? Har vi klart å sikre progresjon i barnets utvikling? Kan vi se rammeplanens fagområder i prosjektet?
- Hvordan dokumenterer vi vårt arbeid til foresatte?

7.6. Planlegging og vurderingsarenaer

Hvem	Hvor/Når	Hva/Hvordan
Personalet	<p>Avdelingsmøter 1 time pr uke Personalmøter 1 gang pr måned Planleggingsdager 5 pr år Pedagogisk ledermøte 1 time pr uke Pedagogdag 1 dag pr år HMS møter 1 gang pr måned Målsamtaler med personal 3 pr år Planleggingstid for pedagoger Foreldresamtaler</p>	<p>Relasjon: voksen barn, gjennom relasjonsskjema og observasjoner Vennskap og inkludering: SMTTE, observasjoner, pedagogisk dokumentasjon og kontaktbarometer Prosjektarbeid: Gjennom pedagogisk dokumentasjon og refleksjon, og gjennom faglig standard/beste praksis. Arbeid med innhold og progresjon: Pedagogisk dokumentasjon knyttet til fagområder og progresjonsplan Voksenrollen: IL, praksisfortellinger, skolering, IGP, GLL</p>
Barna	<p>Barns medvirkning skal være en holdning hos alle ansatte, og denne skal gjennomsyre all vår praksis. «<i>Barna har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barnets meninger skal tillegges vekt</i>» (Barnekonvensjonen, artikkel 12 og Rammeplanen, kapittel 4).</p>	<p>Barnesamtaler: Gjennomføre med barna i bhg. Pedagogisk dokumentasjon Faglig standard/beste praksis</p>
Foreldre	<p>Brukerundersøkelser hvert andre år Foreldresamtaler 2 ganger pr år Foreldremøte 2 ganger pr år Foreldrerepresentanter i Samarbeidsutvalget Daglig dialog Dokumentasjon av barnehagens innhold på hjemmeside Månedsskriv med evalueringer</p>	<p>Vi har systemer og rutiner for å sikre informasjon og foreldres medvirkning i forhold til tilvenning, oppstart, innhold, barnas utvikling.</p>